

SERVICE (A)

på ett isälvsfält av sand och grus, som sträcker sig söderut längs Vabergets västra sida. Enligt en sägen bor en jätte i berget, "Vabergsgubben".

A. Forsvik: Hällplats för Västratråk finns dels vid Forsviks brukskontor och dels i korsningen Baltzar von Platens väg och Ryssvägen (Kundservice, tel 0771-44 43 00). Parkering finns vid Forsviks brukskontor och vid sluss-sen. Logi: STF Vandrarhem Forsvik, Bruks-vägen 9-11 (tel 0505-411 37), samt Villa Götå, Ryssvägen 2 (tel 0505-414 44). Övrigt: Forsviks Café och Mat (tel 0505-414 44), Baltzar von Platens väg 13, samt Café Ada, Baltzar von Platens väg 32 (tel 0505-411 37). Dricksvattenskran finns vid slussbron. Se Forsviks tätortskarta.

Rev 30 januari, 2020

www.skaraborgsleder.se

Välkommen på en utflykt i ett historiskt spännande landskap. Forsvik och Mölltorp har anor som sträcker sig långt tillbaks i historien. Mellan dessa orter ligger det imponerande Vaberget. Det en gång starkt befästa berget var en viktig del i Karlsborgs fästnings yttre försvar. Vyerna från Vaberget är magnifika. Lederna kring Vaberget passar utmärkt för kortare promenader och sträckan kan kombineras med andra etapper till en riktigt lång vandring.

LEDEN

I norr och söder följer leden plana och mycket lättvandrade grusplatser. Vaberget innebär dock en längre backe i respektive kant. Leden följer bra stigar och ibland en lågtrafikerad väg. Bekväma skor rekommenderas. Västra Vätterleden är markerad med orange färg på träd, stolpar och pilar. Punkterna nedan hjälper dig att planera vandringen efter dina förutsättningar.

Startpunkter: Etappens startpunkt i Forsvik är vid slussen vid Göta kanal. Orten har ett flertal parkeringar och busshållplatser i anslutning till leden. Se tätortskartan över Forsvik. I söder avslutas etappen vid hembygdsgården i Mölltorp. Bilar parkeras lämpligen vid skolan respektive badplatsen som båda ligger vid leden. Busslinje 400 har bra förbindelser och hållplats "Mölltorp Centrum, Karlsborg" på Järnväggsgatan ligger nära leden. Se tätortskartan över Mölltorp. För kortare utflykter kan du förslagsvis parkera vid Skackasugan, ursikten vid Klinten, eller vid ursiktstornet på Vaberget.

Logistik: Från slussen i Forsvik till Fröjden, norra delningen på Vaberget, är det 3,8 km. Vid Fröjden har du två alternativ. Antingen går du direkt till ursiktstornet på Vaberget (1,3 km) eller mot Bergsudden (1,8 km) och sedan uppför Kanonbacken till ursiktstornet på Vabergets topp (1,3 km). Från ursiktstornet är det sedan 7,5 km till etappens slut vid Mölltorps hembygdsgård. Där ansluter Västra Vätterledens etapp 3 mot Röå/Hjo.

Boende: Etappen erbjuder möjlighet till alternativt boende. I Forsvik finns både vandrarhem och rum. Vid Vaberget kan du hyra Skackastugan som ligger på Bergsudden. Vid Bergsudden finns även ett vindskydd. Se A-respektive B under Service.

Vattnet i våra sjöar och vattendrag håller en generellt hög kvalitet, men då vi inte kontinuerligt tar vattenprover kan vi inte lämna någon garanti. Är du osäker bör du koka eller filtrera vattnet.

VÄSTRA VÄTTERLEDEN

Etapp 2. Forsvik - Mölltorp 13 km

Landskapet bär många spår av den senaste isriden. För ca 11 000 år sedan släppte den 1,5-2 km tjocka inlandisen sitt grepp om trakten. Dock inträffade en tusenårig klimatförändring som gjorde att ismassorna växte till igen. När sedan isen åter drog sig tillbaka översvämmades landskapet av den enorma Baltiska issjön där Vabergets topp stack upp som en ö. Issjöns yta låg på nuvarande 150-155 m ö h. När slutligen isranden rännade norr om Billingen kom issjöns nivå att etappvis sänkas med närmare 26 m. Så kom Yoldiahavet att bildas, vars strandlinjer kan ses i form av klappersten runt 120-125 m ö h. På norra sidan av Vaberget finns även en serie ändmoräner. Trakten mellan Forsvik och Mölltorp har varit brukad under en längre tid och det vi ser idag är ett blandat kultur- och skogslandskap som inramas av ett flertal ganska stora sjöar.

Forsvik har en lång och rik historia som omfattar det mesta från kvarnhistoria på 1300-talet till brukshistoria fram till 1900-talets första hälft. De personer som drev verksamheten hade en häpnadsväckande förmåga att anpassa sig till nya tider och att ta in och vidareutveckla ny teknik. Den stagnerande verksamheten i början av 1900-talet bidrog till att bruksmiljön har bevarats i stort sett intakt, vilket får ses som unikt. Bruket kallas idag Forsviks Industriminnen och är ett museum väl värt ett besök. En stor sevärdhet är hjulångaren Eric Nordevall II - en fullskalig replik av ett fartyg från 1836.

Göta kanal byggdes mellan åren 1810 och 1832. Karl XIII:s sluss i Forsvik från 1813 är kanalens äldsta. Vid slussbygget i Forsvik arbetade fadern till de berömda ingenjörerna Nils och John Ericsson. Bröderna fick sin tekniska undervisning på kanalbolagets ritkontor. När John senare satt i New York och blickade tillbaka på var utbildningen i Forsvik den enda han ansåg värd att nämna. Vid slussen finns Sveriges äldsta gjutna klaffbro från år 1813.

Karlsborgs fästning var tänkt att fungera som reservhuvudstad i krigstid. Här skulle bl a regeringen och landets guldreserv skyddas. Vandringsleden går över Vaberget som tills för ca 100 år sedan var en central del i Karlsborgs yttre försvar. I en skarp situation skulle Karlsborg skyddas av 13 000 man, varav ca 3 200 förlagda på Vaberget. De fort som byggdes var de första i världen att sprängas in i berg. Se även ledbeskrivningens punkter 5-12.

Mölltorp har en intressant historia med många sägner. Enligt en sägen rev trollen den ursprungliga kyrkan när den skulle byggas vid Häljanäs på norra sidan av Kyrksjön. Då lät man oxar dra en stock och där oxarna stannade ansågs marken välsignad. Den kyka som byggdes fick stå kvar. I kyrkan fann man vid en renovering en relikgömma som bestod av benbitar. De lär komma från heliga Helena, heliga Birgitta, samt en av de 11 000 jungfrurna.

NÅGRA ENKLA REGLER

- Var alltrid försiktig med eld. Använd anvisade eldplatser och släck ordentligt. Eldningsförbud råder alltrid i naturreservat och omfattar ibland hela regionen vid torra perioder.
- Skräpa inte ned i naturen. Använd de soprunnor som finns längs leden.
- Terrängkörning är förbjuden i naturen och på lederna.
- Visa hänsyn till närboende. Följ leden.
- Undvik vandring under älgjakten.
- Gå inte över åker med växande gröda.
- Fiske är endast tillåtet med fiskekort eller markägarens medgivande.
- Har du synpunkter på leden v g kontaktra tel 0505-172 03.

VIKTIGA TELEFONNUMMER

- Karlsborgs kommun, tel 0505 - 170 00
- Infocenter Karlsborg tel 0505 - 173 50
- Nödsituation, tel 112
- Övriga telefonnummer: www.eniro.se

SERVICE (B-E)

B. Bergsudden: Vid Skackastugan finns parkering. Vattenkran finns på stugans baksida. Stugan kan även hyras, tel 0505-443 16. Vindskydd med eldplats finns ca 100 m österut och en badplats finner du ca 100 m söder om stugan.

C. Klinten: Utsikt med en mindre parkering.

D. Vaberget: Utsiktstorn och parkering.

E. Mölltorp: Parkering finns vid skolan respektive badplatsen. Hällplats "Mölltorps Centrum, Karlsborg" finns på Järnväggsgatan (Kundservice, tel 0771-44 43 00). Bad-

platsen har brygga, bordsgrupper och WC med vattenkran (sommartöppet). Livsmedel: ICA Nära Fredens (tel 0505-300 17), Cen-tralgratan 20. Matställen: Mölltorps Grillen (tel 0505-300 30), Järnväggsgatan 1. Se tätortskartan.

9. Utsiktstorn. På toppen av Vaberget (227 m ö h) finns ett ursiktstorn. Du får gå upp i tornet på bana. De eldtrina ljusen kunde belysa längs en räls-terade på vagnar som kunde flyttas längs en rälslänga av 1100-talet tillhörde Mölltorp en kronoallmänning, dvs det var kungens mark. Värnet är ett museum väl värt ett besök. En stor sevärdhet är hjulångaren Eric Nordevall II - en fullskalig replik av ett fartyg från 1836.

14. Mölltorp. På 1100-talet tillhörde Mölltorp en kronoallmänning, dvs det var kungens mark. Värnet är ett museum väl värt ett besök. En stor sevärdhet är hjulångaren Eric Nordevall II - en fullskalig replik av ett fartyg från 1836.

13. Strandvall från isriden. Kort avstickare. 2-6 km avstånd beroende på strälkaskartamodell. bana. De eldtrina ljusen kunde belysa längs en rälslänga av 1100-talet och munkarna byggde en kyrkan från 1200-talet och den intilliggande hembygdsgården. Se även E under Service.

10. Battervärn IV. En kort avstickare. Värnet är ett museum väl värt ett besök. En stor sevärdhet är hjulångaren Eric Nordevall II - en fullskalig replik av ett fartyg från 1836.

11. Södra forter är det största av forten på Vä-berget. Det var besyckat med bl a fyra 12 cm orter, samt en 6 cm kanoner, alla i vridbara pansartorn. Då tåket inte längre är stabilt har man stängt av området, men anläggningen syns bra från leden.

12. Strälkaskartabanan byggdes för att kunna belysa den södra och västra sluttningen vid ett fientligt anfall. Här fanns fyra strälkaskartare monterade på 12 cm orter, samt en 6 cm kanoner, alla i vridbara pansartorn. Då tåket inte längre är stabilt har man stängt av området, men anläggningen syns bra från leden.

6. Norra forter. Från vägen kan du se infarten till det nedsprängda forter. Det var besyckat med bl a sex 6 cm kanoner monterade i rörliga kamontorn med en räckvidd på 7 km. Fortet är stängt för allmänheten.

LEDBESKRIVNING (5-14)

5. Battervärn I & II var båda bestyckade med fyra 12 cm kanoner med en skotrvidd på 8 km. Värnen är murade och delvis nedsprängda. Till skydd för soldaterna finns gångar och skyddsval-lar. Försvarsverket ligger helt intill vägen.

inte bör missa. Se även C under Service.

7. Klinten är en underbart vacker utsikt som du inte bör missa. Se även C under Service.

stängt för allmänheten.

stängt för allmänheten.

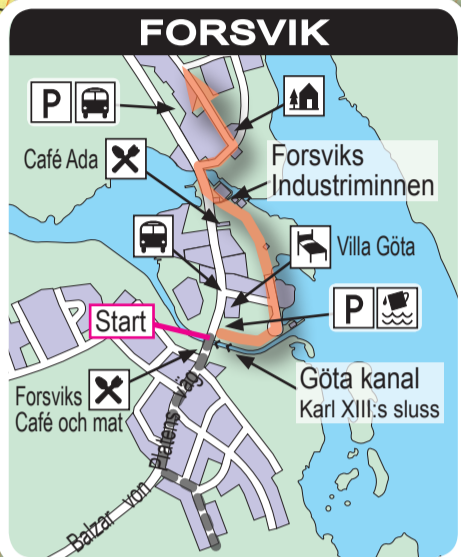
Göta kanal, Forsvik (GL)

Karlsborgs fästning (GL)

Vy från Vaberget (GL)

FORSVIK

Västra Vätterleden, Etapp 1 (Stenkällegården - Forsvik)

SERVICE

A Forsvik

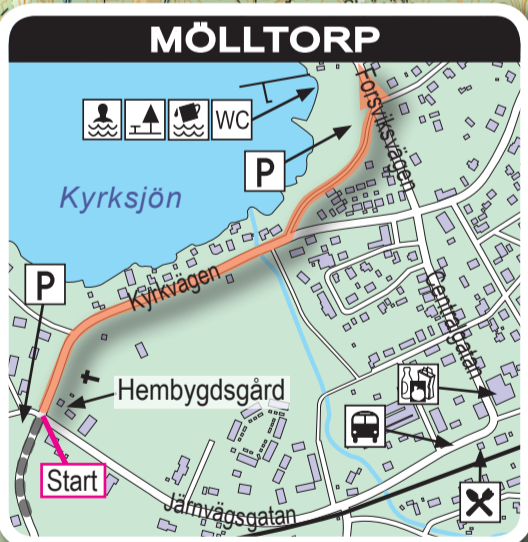
SERVICE

B Bergsudden

C Klinten

D Vaberget

E Mölltorp

MÖLLTORP

SYMBOLER

	Logi
	Badplats
	Bordsgrupp
	Busshållplats
	Dricksvatten
	Dusch
	Eldplats
	Livsmedel
	Logi
	Matsservering
	Parkering
	Turistbyrå
	Utsikt
	Vandrarhem
	Vattenklosett
	Vindskydd

Skala 1:50 000 (A3)

Trycksak producerad av Karlsborgs kommun
Foton: Glenn Larsson (GL)

Västra Vätterleden, Etapp 3 (Mölltorp - Gunnarflon - Röå)

Kanonbacken (GL)

Mölltorps badplats (GL)

Södra fortet (GL)

Karta: Lantmäteriet